

Zpravodaj krajské přehlídky české a světové divadelní klasiky 1978

HODINY PŘED ZÁVĚREM

Vstoupili jsme do druhé poloviny letošní přehlídky. Byla zahájena v pátek představením našeho druhého mimokrajského hosta, souborem osvětové besedy Újezd u Radnic ze Západočeského kraje. Tento soubor se divákům představil hrou J.K.Tyla PALIČOVA DCERA, se kterou bude svůj kraj reprezentovat na letošní národní přehlídce vesnických a zemědělských divadelních souborů ve Vysoké nad Jizerou. Jeden z patronů, závod Harmonika Hořovice obohatil slavnostní uvítání v obřadní síni MNV kulturní vložkou na elektrofonické varhany vlastní výroby. Stejný nástroj byl připraven a využit i ve společenském domě.

V pátek také přijeli do Žebráka seminaristé /letos byl seminář zaměřen na práci porotců divadelních představení v okresech/. V podvečerních hodinách přijel další soubor, členové Malého divadla z Kolína, kteří se již v no-

ŘÁDKY Z KRONIKY DIVADLA V ŽEBRÁKU

Začátky ochotnického divadla v místě dnešního konání přehlídky sahají do roku 1750. Svědčí o tom zápis v radním manuálu z 3.3.1750 členek 12. Pan Matěj Bendl, /hrnčíř čp.52/ vyžaduje povolení divadelního představení a to Umučení Páně, komedie o třech dějstvích a žádá u obce, aby mu nějaká pomoc poskytnuta byla. Obec povoluje, že pál sudu piva dle jeho nákladu přivařeno býti může. - Tento zápis svědčí, že již v uvedeném roce 1750 se v Žebráku pokoušeli hrát divadlo.

Z muzejních listů opsal
Jar. Kunc

ci připravovali na sobotní dopolední vystoupení. A dnes večer na závěr přehlídky uvítáme divadelní soubor TYL Kulturního klubu Pracujících z Čelákovic.

- x - x - x - x -

S E M I N Á Ř

O tom, že divadlo není žádná legrace, ale především pořádná dřina, a to nejen pro ty na jevišti, se mohli hned v sobotu ráno přesvědčit členové okresních porot pro amatérské divadlo - tady v Žebráku v úloze seminaristů. V milém prostředí starého klubu se nejdříve všichni svorně posilnili ranním přídelem kofeinu, který byl v tomto případě skutečně na místě. Neboť stačit pracovnímu tempu lektorky Jarmily Černíkové, to dá opravdu zabrat, zvláště když přehlídkové večery v Žebráku nemívají svá "od do". Nicméně opravdový zájem o věc, o to něco se naučit, něco si ze semináře do svých okresů odvézt, byl pro účastníky semináře tou nejzaručenější vzpruhou. A skutečně bylo čemu se naučit. Celé dopoledne zabrala teoretická část setkání, která se soustředila na dramaturgický rozbor dramatického textu a točila se kolem zázračných slov kdy kde kdo co proč jak. /kdo zatím nerozumí, ať si počká na hodnocení středočeských okresních porot - vše pochopí/. Odpoledne a večer si potom seminaristé čerstvě nabyté znalosti vyzkoušeli prakticky na rozboru pátečního představení klasické hry J.K.Tyla Paličova dcera. Totéž je čeká ještě v neděli dopoledne, pro změnu zase rozbor představení /dokončení na str.4/

K HODNOCENÍ PRVNÍHO POLOČASU

/Příspěvek napsala Jarmila Černíková/

Od 14. do 24. září probíhá v Žebráce, v nově vyludované a čerstvě opevněném společenském domě Krajské přehlídka divadelní klasiky Erbenův Žebrák 1978, Memoriál Jiřího Beneše. Svým významem i zaměřením je tato přehlídka práce amatérských divadelních souborů ojedinělá, protože věnuje pozornost oblasti, která je jak po stránce dramaturgické tak interpretační jednou z nejobtížnějších. Dramaturgický výběr textů, které by dnešnímu divákovi přišly aktuální problematiku, i výklad těchto textů a jejich výtvarně, režijní a herecké ztvárnění nejsou právě snadné, chceme-li, aby na jevišti vládl život a ne zaprašená muzeální nuda.

Přehlídku zahájil domácí soubor K. J. Erbenův inscenací veselohry Jaroslava Vrchlického Noc na Karlštejně. Inscenace byla uvedena v režii a scéně Františka Lorence, který byl zároveň představitelem postavy Karla IV. Byla to šťastná ruka, která vybrala právě tento text z pokladnice českého klasického dědictví. Nejen proto, že pojetím postavy českého krále Karla jako moudrého a prozíravého státníka, který miloval české království, se hra hodí do letošních oslav Karlova výročí, ale také proto, že základní problém hry na němž je vybudována její zápleтка, neztratil ani dnes svou aktuální platnost. Jak často se i my dostáváme do situace, kdy bychom měli ustupovat od svých zásad ne proto, že by byly špatné, ale proto, že nás k tomu nutí jednání těch, které milujeme. A právě do takové situace se dostane Karel a jeho rozhodování je o to svízelnější, že jeho zásady mají charakter královského nařízení. Je škoda, že inscenace posunula v koncepci tento aktuální problém až na druhé místo a věnovala svou pozornost hlavně momentům, které by oslavily osobnost Karla IV. Tím ztratila humor a ochudila poctivou a svědomitou práci souboru o tak důležitou komediální polohu.

Antickou férii Jiřího Voskovce a Jana Wericha s hudbou Jaroslava Ježka Caesar ucedl jako druhé představení přehlídky Divadelní soubor Městského kulturního střediska Řevnice. V režii P. Kloučka ožil v komediální poloze dávný příběh římského imperátora, rámovaný prologem a epilogem z Itálie třicátých let našeho století. Ani v tomto případě si nemůžeme stěžovat na dramaturgickou volbu. Odbožštění božského Caesarai odhalování nejrůznějších pletich jeho "dvora" vzbudilo u diváků osvobozující smích, který platil v přeneseném slova smyslu i některým nešvarům dvacátého století. Přehledná režie i koncepce inscenace v níž bylo několik pěkných hereckých výkonů / J. Beneš ml., P. Říha, J. Podlesný, A. Říhová, A. Tuček /, byla dobrou vizitkou poctivé práce souboru. Kdyby se temporytmus představení ještě zostřil, byl by výsledek ještě lepší.

Malé divadlo - soubor ZK ROH Severočeských tukových závodů Ústí nad Labem uvedlo dramatickou báseň norského klasika Henrika Ibse na Peer Gynt. Ve volném přebásnění Bohumila Mathesia, s hudbou Eduarda Griega a v režii a dramaturgii Rudolfa Felzmann, který byl zároveň i představitelem titulní role, shlédlo žebrácké občanstvo jednu z nejlepších inscenací letošního Jiráskova Hronova, oceněnou Ministerstvem kultury ČSR. Příběh člověka, který zápasil celý život s problémem zda být sám sebou nebo zda žít sám pro sebe, až nad ním nakonec zvítězilo vlastní sobectví, má dodnes snad pro každého svou aktuálnost. Díky po všech stránkách výbornému nastudování této nesmírně obtížné hry vyzněla hlavní myšlenka /pokrač na další straně/.

K HODNOCENÍ PRVNÍHO POLOČASU

/dokončení/

s mimořádnou naléhavostí a účinností.

Čtvrtým a posledním představením první poloviny žebrácké přehlídky byla inscenace komedie ruského klasika N.V. Gogola REVIZOR. Nastudoval ji divadelní soubor klubového zařízení MNV Dolní Kralovice. V překladu Zdenka Mahlera a v režii Gustava Bečváře změnil soubor své síly s textem jednoho z nejlepších ruských komediografů, který tak nenáviděl korupci, úplatkářství, kořistnictví a lidskou malost, teče nešvary, s nimiž zápasíme dodnes. A z tohoto měření sil vyšel soubor se ctí. Díky režii sdělil jasně hlavní myšlenku, ukázal řadu zajímavých lidských typů i několik dobrých hereckých výkonů /např. L. Pínová, R. Uher, M. Pína, V. Švejdrová atd./ a zvláště ve druhé polovině představení dokázal vyvolat smích, který odsoudil všechny nedostatky, které Gogol ve své komedii napadá. Je předčasné dělat závěry ze žebrácké přehlídky, protože její druhá část přinese další setkání s inscenacemi klasických textů. A přinese jistě i další problémy a pochybnosti. A i když inscenační výsledky byly různé, po stránce dramaturgické obstála žebrácká přehlídka zatím dobře.

x x x x x x x x x

Ochotníkům do pamětníku

Do zkoušek oboř včas a pilně úlohu svou přesně znej.
Chceš-li však hrát neomylně,
napověď v úctě měj!

Jeho cti a miluj všele,
přání spln mu lakavé.
Kdo ho pustí ze zřetele,
ten si bezky zaplave.

Po smrti ho proved' k rovu
se zastřeným fáborem.
Poklon se mu zas a znovu
s celým slavným výborem.

/Věnuje Jar. Kunc z DS
K. J. Urbena Žebrák/.

D R O B N O S T I

- x/ V průběhu přehlídky jsme uvítali mimo mnoho dalších zde v Žebráku také Dr. Milena Kyšku, předsedu ÚV Svazu českých divadelních ochotníků a Josefa Černama, inspektora kultury Středočeského KNV.
- x/ Klub důchodců z Králova Dvora poslal děkovný dopis, ve kterém děkuje za pozvání a umožnění návštěvy divadelního představení REVIZOR. Tato návštěva s hezkým zážitkem byla umožněna díky Josefu Kusého, předsedy OV SČDO a M. Šmída z OKS Beroun. Ochotně zařídili i dopravu celého kolektivu.
- x/ Opravdu výbornou formou hodnotil, i když jak sám mnohokrát pronesl neoficiálně některá představení Jaroslav Vagner, člen divadla E. F. Buriana.
- x/ V průběhu sobotních představení pro děti jsme položili některým dětským divákům dvě otázky: co se líbilo a co ne. Vybrali jsme dvě odpovědi diváček Jankovské a Bulínové. Té první se líbilo celé představení, hlavně masky, té druhé, jak hrála Ježibaba. Oběma se shodně nelíbil hluk v hledišti. A také nebylo vidět z míst, které byly po straně sálu.
- x/ Ozývaly se hlasy, že letos byly rozbory představení zbytečně dlouhé. Nezbyl pak čas ani na zábavu. V sobotu po půlnoci se však zábava přece jen dostala do tempa tak, jak jsme bývali zvyklí v minulých letech.
- x/ Oceňujeme práci všech, kteří přiložili ruku k dílu tam, kde bylo potřeba. Při škrábání brambor, mytí nádobí a dalších úkonech bez ohledu na funkce. Tak to má být. Vždyť divadlo se vším co k němu patří je vlastně jedna velká rodina. Všichni táhnem za jeden provaz, ale ne ten od opony.

- o - o - o - o -

O DNEŠNÍM SOUBORU

Dramatický soubor TYL Kulturního klubu pracujících v Čelakovicích, patří do skupiny vyspělých souborů Středočeského kraje. Soubor je také řádným členem Svazu českých

S E M I N Á Ř

/dokončení z 1. str./

Vrchlického Noci na Karlštejně. Jestliže dosavadní elán seminaristům vydrží nejen v neděli, ale i při jejich další práci v porotách na okresech, pak tedy třikrát hurá.

Přejeme všem hodně úspěchů.

-E.K.-

NEJEN DIVADLEM ŽIV JE ČLOVĚK.

Původně jsem chtěl psát reportáž. Ale to bych musel vydat asi brožuru. Vždyť každý den po dobu přehlídky se děje něco nového. Zvláště tato druhá část dala zabrat. Komu? Jistě všem organizátorům, pečovatelnům, ale především vedoucí provozovny RaJ Klub Božence Matějkové. Kdo nepřijde do zákulisí, asi by nepochopil. Od časných ranních hodin do dalších ranních hodin být na nohou, starat se o hladové a říznivé žaludky není žádná slast. A bylo toho dost. V novém klubu si v hezkém prostředí každý rád poseděl i najedl. A tak snídaně pro seminaristy, občerstvení po představení, obědy, večeře. Pomáhala jí maminka, manžel, tchýně a její přátelé Irenka a Karel Rosolovi ze Hředel. Občas se stal šéfkuchařem Láďa Lhota, ale ten jenom přes speciality. Vedoucí Boženka si jeho práci velmi chválí. Ale únava se nutně při takovém maratónu musí dostavit. Ze soboty na neděli to byla jen asi hodina odpočinku. Bylo ale fajn, že ve stravovací špičce pomohl kdekdo. Jenom to zásobování, kdyby bylo pružnější. Problémy však překonáme a nebo po skončení již hodíme za hlavu. Hlavně že to dobře dopadlo. I díky tomuto stravovacímu kolektivu. Moc Vám děkujeme.

-mk-

divadelních ochotníků. Kulturní klub pracujících byl v loňském roce vyznamenán Ústřední radou odborů k 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce Rudou stuhou ÚRO za zájmovou uměleckou činnost v oboru divadelním. Tato činnost je všestranná. Zabývá se činohrou, divadelní poezií, muzikálem. V letošní divadelní sezóně soubor připravuje kromě nastudované Filosofské historie hru J. Knitlové Sekyra na studánky, Dostojevského Bílé noci /divadlo poezie/, k 35. výročí SNP literárně dramatickou montáž V. Fišara "Hodina svobody je slavnost" a další.

Patronát nad dnešním představením převzaly TOS n.p. Žebrák, Kovodružstvo Žebrák a Státní statek Lochovice.

- o - o - o -

A JEŠTĚ DROBNOSTI

- x/ Na sobotní anketu odpovídali také někteří členové souborů a seminaristé. Všem se zde líbí, líbí se i nový kulturní dům, ale pro divadlo prý lépe vyhovoval starý sál. Připomínky byly k osvětlení jeviště, ke světlu v sále /přes okna/, k parketám na jevišti.
- x/ Slavnostní zakončení přehlídky bude před nedělním večerním představením.
- x/ Nescházejí se hory s horami, ale lidé. A tak se v sobotu sešel inspektor kultury SKNV s. Cerman s vedoucím odd. kulturně výchovné práce OHS Beroun s. M. Hubetým. Bylo to setkání po letech. Oba totiž spolu zpívali před léty. Škoda, že se nepodařilo zorganizovat jejich vystoupení pro naše účastníky. Čtenáři ať nedávají vinu pořadatelům. Dozvěděli jsme se to opravdu pozdě.
- x/ Těšíme se na setkání se všemi přáteli divadla opět za rok. Děkujeme všem patronům a návštěvníkům za vytvoření velmi přátelské a vpravdě soudružské pohody.